

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formål

Det har vist sig, at de danske skove med mellemrum bliver ramt af omfattende ødelæggelser pga. voldsomme storme, senest orkanen den 3.-4. december 1999.

De danske skove betragtes i vid udstrækning af befolkningen som et offentligt gode, idet offentligheden i Naturbeskyttelsesloven er sikret adgang til de private og offentlige skove, og skovene i meget vid udstrækning benyttes til friluftsmål. Skovene er endvidere et vigtigt hjemsted for dyr og planter og tjener en række natur- og miljømæssige formål, der er til gavn for den brede befolkning. Der er derfor en bred samfundsmæssig interesse i at sikre kvaliteten af skovene.

Formålet med loven er at opbygge et system, hvor efter der dels kan udbetales en sumerstatning via en forsikring, dels ydes et tilskud, så det sikres, at de private skovejere ved omfattende ødelæggelser kan rydde op og foretage gentilplantning af skovene.

Det foreslås, at der bygges på et allerede eksisterende system - nemlig stormflodsordningen. Dette skyldes ønsket om en administrativ enkel ordning. Da de foreslåede ændringer medfører en gennemgribende ændring af strukturen i den eksisterende stormflodslov, er det fundet hensigtsmæssigt at fremsætte forslag til en helt ny affattelse af den samlede fremtidige lov.

Baggrund

Baggrunden for lovforslaget er orkanen, der den 3.-4. december 1999 hærgede Danmark, og som anrettede skader på skove i et større omfang end hidtil set. I forbindelse med orkanen blev mange skovarealer ramt af stormfald, dvs. der væltede eller knækkede træer i et omfang, der medfører et behov for gentilplantning for at sikre skovens fortsatte eksistens. Det skønnes, at i alt ca. 15.000 ha skal gentilplantes som følge af stormen, heraf findes ca. 10.000 ha i de private skove og ca. 5.000 ha i de offentlige skove.

Stormfald af national betydning finder sted med

jævne mellemrum, senest i 1999, 1981 og 1967. Stormfaldet i 1999 var det hidtil største. Orkanen væltede ca. 3,4 mio. m³ træ, hvoraf langt hovedparten, 3 mio. m³, er nåletræ. Den samlede hugst i de danske skove er årligt ca. 2 mio. m³.

Stormfald stiller skovejeren i en vanskelig situation. Mange af de stående træværdier ødelægges i forbindelse med, at træerne vælter, knækker eller lignende. Træbevoksningerne er i mange tilfælde væltet mange år før, de skulle have været høstet. Dimensionerne og dermed værdien af træet er derfor mindre på de væltede bevoksninger, end den kunne have været, hvilket medfører et produktionsstab. Oparbejdningen af træet fordyres væsentligt, fordi adgangsforholdene på stormfaldsarealer er dårlige og oparbejdningsforholdene besværlige. Hertil kommer betydelige sikkerhedsmæssige problemer ved friskæring og transport af træet. Som følge af, at de store mængder træ skal oparbejdes relativt hurtigt for at sikre værdierne, inden de skades af klima, insekter mv., kan der være behov for lagring af en del af det stormfældede træ. Et stort udbud af træ som følge af stormfald kan endvidere medføre prisfald på råtræet.

Skovbrug er et erhverv karakteriseret ved stor bunden kapital og lille løbende afkast, hvilket betyder, at der sjældent er væsentlige økonomiske reserver opsparet til at håndtere en omfattende stormfaldssituation. Danske skovejere er ikke forsikret mod tab i forbindelse med stormfald. De samlede skønnede direkte skadesomkostninger (inkl. følgeskader på skadede skove) i forbindelse med stormfaldet i skovene i 1999 er opgjort til ca. 1.015 mio. kr. (ekskl. eventuelle prisfald på råtræ), hvoraf ca. 660 mio. kr., vedrører private arealer. Disse forhold sammenholdt med det tab, stormfaldet påfører den enkelte skovejer, betyder, at de private skovejere ofte kun vil have begrænsede økonomiske muligheder for at sikre gentilplantning af de stormfældede arealer. For fredskovspligtige arealer er der i Skovloven krav om, at der skal ske gentilplantning af de stormfældede arealer. For ikke-fredskovspligtige arealer er gentilplantning frivillig. Det vurde-